

Het wonder dat Willem van Hildegarsberch in deze 'sproke' verhaalt, voltrok zich in maart 1345 in een woning aan de Kalverstraat. Nog ieder jaar vindt in die maand in Amsterdam de Stille Omgang plaats, om het wonder te herdenken. Meer over Willem van Hildegarsberch in Wereld in woorden p. 412 e.v.

Over het sacrament van Amsterdam

Altijd, en overal op aarde, kan men veelvuldig Gods wonderen zien gebeuren. Het zou dan ook bijzonder vreemd zijn indien wij daaraan zouden twifelen, want God heeft de gehele wereld in Zijn goedertierenheid zó alom vervuld met Zijn genade: voor de mens heeft Hij het koren en het gras geschapen, het zilver en het goud, de bomen die groeien in het woud en alle soorten vruchten die de aarde maar voortbrengt.

Na een algemene inleiding over de wonderen die God alom verricht - waarvan hierboven de beide eerste strofen - en over het Heilige Sacrament als symbool voor Zijn lichaam komt Willem van Hildegarsberch in de tiende strofe te vertellen over een 'mirakel schoon ende claer' dat hem ter ore is gekomen en dat voorviel...

... in een stad in het Amstelland, waarvan de naam wijd en zijd bekend is, want naar alle waarheid kunnen we zeggen dat die stad Amsterdam heet. Als een groot bewijs van Gods almacht voltrok zich in die stad het wonder van een zieke man, die zó graag wilde dat God, die alles vermag, ervoor zou zorgen dat hij aan het einde van zijn leven behouden zou blijven. De man voelde dat hij aan zijn laatste reis moest beginnen – een reis die voor ons allemaal in het verschiet ligt. Omdat de dood niemand spaart, wilde hij graag het Heilige Sacrament ontvangen, dat Jezus Christus ons als redding heeft nagelaten toen Hij in Jeruzalem met Zijn discipelen aan het Laatste Avondmaal zat, waarbij ook Judas tegenwoordig was, die Christus, die hem altijd trouw was geweest, verraden heeft.

Een bode ging er in allerijl op uit om op wens van de zieke een priester te halen. De priester liet de bode een habijt aantrekken opdat hij dapper en onvervaard ten strijde kon trekken tegen de duivel [die op de ziel van de stervende uit was] en gaf hem vervolgens – het is heus waar wat ik u vertel! – een gewijde hostie mee. Voor het geval dat de zieke de hostie weer zou uitbraken, zei de priester er nog bij dat ze ervoor moesten zorgen het braaksel dan zonder meer in het water te gooien, of in het vuur, een van beide. Ik vertel u echt geen sprookjes: als je een boom plant, moet je er immers ook nauwlettend op toezien dat hij overeind blijft.

Omdat de priester zo gewaarschuwd had, lette men goed op hoe het de zieke verging. Eerst leek het erop of die de hostie binnen kon houden, maar door zijn ziekte moest hij weer braken; men ving het lichaam van Onze Heer op in een kom. De priester had er zo nadrukkelijk voor gewaarschuwd, juist omdat de zieke zo veel moest braken. Men had de boodschap goed begrepen, volgde de raadgevingen van de priester op en goot het braaksel zo snel mogelijk in een gloeiend heet vuur. Dat was de beste oplossing. De gehele nacht lag het Sacrament – vlees en bloed - in het vuur, net zo machtig als het hing aan het kruis waar het voor onze bevrijding van zonden streed.

De volgende morgen vindt de vrouw die 's nachts bij de zieke heeft gewaakt de gewijde hostie volkomen ongeschonden in het haardvuur. Ze haalt het Sacrament eruit en legt het in een kistje.

Spoedig daarna kwam de zoon van de zieke man om te zien hoe het met zijn vader ging. De vrouw vertelde hem wat God voor wonderbaarlijks had gedaan, en de zoon, die er meer van

wilde weten, vroeg haar het kistje te openen. Hij wilde het wonder met eigen ogen zien en pakte de hostie uit het kistje. Op de plaats waar hij die aanraakte, verscheen een vlek. Zonder iets te zeggen legde hij de hostie weer terug in het kistje en sloot het. Vervuld van vrees viel hij op zijn knieën en boog voor het Sacrament. De tranen schoten hem in de ogen uit ontzag voor het grote wonder dat zich daar in huis had voltrokken.

‘We kunnen het best de priester vragen hierheen te komen,’ zei hij, ‘want wij weten niet wat we moeten doen. Ik was zo vermetel om de hostie met mijn handen aan te raken, maar dat was een dwaze fout, wie me daartoe ook verleid heeft! Het betreft immers Onze Heer?’ Hij was verstandig en ging naar de priester om over het wonder te vertellen. Die antwoordde: ‘Spreek hier niet over, dat vraag ik u dringend, want anders wordt er overal over gepraat. Ik ga meteen met u mee om te kijken of het waar is wat u me hebt verteld.’

Zodra de priester het wonder werkelijk voor zich zag, verbaasde hij zich nog meer dan tevoren. Hij dacht er goed aan te doen de hostie weer mee te nemen en stopte het Sacrament daartoe in een doosje, dat evenwel onmiddellijk omviel, waarna men de hostie nergens meer kon vinden, hoe hard men er ook naar zocht. Hij verdween voor de ogen van de priester en geen mens wist waar het Heilige Sacrament was, niemand dan God alleen, de alwetende God, die de gehele wereld heeft verlost met het bloed dat Hij stortte toen de joden Hem verwondden. Uit eerbied voor Hem die aan het kruis werd geslagen dat Hij voor ons allen heeft willen dragen, waste de priester eigenhandig de doek waarop de hostie had gelegen, met schoon en helder water.

Nogmaals gelast de priester alle getuigen met niemand over het wonder te spreken. Maar men moest niet aarzelen en hem waarschuwen wanneer de hostie weer gevonden zou worden. Zodra de priester het huis verlaten heeft, kijken de bewoners in het kistje. Daar ligt de hostie opnieuw, precies als eerder. Weer wordt de priester gehaald, die het Sacrament opnieuw meeneemt naar de kerk maar nogmaals keert de hostie terug naar de woning van de zieke man. Nu wordt daar ook een kind zwaar ziek maar dat wordt even later weer wonderbaarlijk genezen. De vader van het kind maakt het wonder van deze genezing openbaar. Sinds die tijd staat er een kapel op de plaats van het huis waarin al deze wonderen zijn geschied, en dit alles gebeurde ...

... op een dag in het midden van maart, in het jaar Onzes Heren 1345, naar de bronnen ons allen – zowel mannen als vrouwen – getuigen. En zo maak ik u hier bekend dat het grote wonder, waar wij nog steeds geloof aan hechten, zich ooit in Amsterdam voltrokken heeft. Eenieder die ziek is moet in tijden van nood het Sacrament waarover ik verteld heb aanroepen, en dat moeten we eigenlijk voortdurend doen. Want de Boze is er met al zijn listen en lagen voortdurend op uit om de mens naar de hel te voeren.

Sinds die tijd komen er veel bezoekers bij het Sacrament, om berouwvol en ootmoedig lof en eer te bewijzen aan God, die ons bevrijd heeft en die ieder mens - wanneer dan ook - de eeuwige zaligheid wil schenken. Van heinde en verre kwamen de mensen, wanneer het nood was, om in alle waardigheid hun offeranden te brengen aan het Sacrament. Er kwamen er op krukken, diep gebukt onder hun leed... met gezonde ledematen gingen zij weer naar huis. Dat heeft men met meerdere mensen en meer dan eens zien gebeuren! Het Sacrament hielp hen die geen hand voor ogen konden zien en die ernaartoe geleid moesten worden ... het Sacrament genas hen, zodat ze vol vreugde huiswaarts konden keren.

Dit wonder heeft God verricht opdat wij allemaal zonder twijfelen en onvoorwaardelijk aan Hem zullen geloven. Als we dat niet doen zijn we heel dom, maar toch zijn er nog steeds mensen die verkeerde beslissingen nemen. Die verkiezen het om dom te zijn en alles fout te doen, waardoor hun ziel in grote nood verkeert. God onderwijst ons voortdurend, wat vaak

gepaard gaat met groot verdriet, en toch willen wij het nog steeds niet begrijpen. Maar als we verstrikt raken in de netten van de duivel hoort God ons klagen niet meer. Dan bloeden de harten van diegenen die de voorkeur gaven aan het kwaad en de deugdzaamheid veronachtzaamden, waar en wanneer ze dat maar wilden.

Ach, moge God ons tijdig genoeg wakker schudden, opdat wij onze ziel niet zullen bevleken, want voor de dood bestaat geen genezing. Als God het wil, dan moeten wij heengaan. Laat ons daarom, gedurende de tijd dat wij hier op aarde verkeren, toch waakzaam zijn, opdat wij onze ziel op tijd zuiveren. Dan zal God ons zonder twijfel het hemelrijk als beloning schenken. Dat gunt Hij al diegenen die er vroeg genoeg voor zorgen het gebod te houden van Hem die ons met Zijn licht verlicht heeft, die de wereld geschapen heeft - Hij moet wel een machtig God zijn! – en die de wereld weer zal beëindigen wanneer dat Hem behaagt. En omdat alles aan Zijn genade is gelegen, bidden wij Hem dat Hij ons moge bijstaan als Hij het einde der wereld gekomen acht, opdat onze ziel gered zal worden.

Hiermee beëindig ik mijn gedicht.